

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра професійної освіти в сфері технологій та дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету мистецтв і моди

Наталія ОСТАПЕНКО
(Власне ім'я ПРИЗВИЩЕ)

« 15 » травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни *Історія психології*
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти бакалавр
Спеціальність С4 Психологія
Спеціалізація / предметна спеціальність -
Освітня програма Психологія
Факультет мистецтв і моди

Київ
2025 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Колодюжна Алла Володимирівна, кандидата психологічних наук,
доцент

Схвалено вченою радою факультету мистецтв і моди

від «15» травня 2025 року, протокол № 12

Схвалено науково-методичною радою факультету мистецтв і моди

від «13» травня 2025 року, протокол № 12

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри професійної освіти в сфері технологій та дизайну

Протокол від «7» травня 2025 року № 12

Завідувач кафедри

(підпис)

Алла СЕМЕНОВА
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант ОП кафедри професійної
освіти в сфері технологій та дизайну,
(повна назва кафедри)

(підпис)

Алла КОЛОДЯЖНА
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« 07 » травня 2025 р.

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	очна форма здобуття вищої освіти	заочна, дистанційна форма здобуття вищої освіти
Кількість годин / кредитів – 90/3	обов'язкова	
Змістові модулі – 1	Рік підготовки:	
Розділи –	2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – -	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
	12 год.	2 год.
Загальна кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 4,5	Практичні	
	24 год.	6 год.
	Семінарські	
	_____ год.	_____ год.
	Лабораторні	
	_____ год.	
	Індивідуальні	
	_____ год.	_____ год.
	Самостійна робота	
	54 год.	82 год.
	Індивідуальне науково-дослідне завдання: ____ год.	
	Вид підсумкового контролю: залік (семестр 3).	

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів та/або розділів:

Змістовий модуль 1. Історія психології

Мета курсу – полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти цілісного наукового світогляду та системи фундаментальних знань щодо закономірностей становлення і розвитку психології як науки; розвитку здатності до історико-теоретичного аналізу психологічних концепцій; оволодінні методологічними підходами до критичного осмислення наукових шкіл і напрямів; набутті вмінь здійснювати порівняльний аналіз психологічних теорій, визначати їхній внесок у сучасну психологічну практику та інтегрувати історичні знання у професійну діяльність майбутнього психолога. Дисципліна спрямована на розвиток аналітичного мислення, наукової рефлексії та професійної ідентичності здобувача освіти.

Результати навчання:

знати: основні етапи становлення та розвитку психології як науки; провідні психологічні школи, напрями та концепції у світовій і вітчизняній традиції; зміст і теоретичні положення ключових психологічних теорій (психоаналіз, біхевіоризм, гештальтпсихологія, когнітивна, гуманістична, діяльнісна психологія тощо); методологічні принципи розвитку психологічного знання; внесок українських учених у становлення та розвиток психологічної науки; сучасні тенденції інтеграції психології у міждисциплінарний науковий простір;

вміти: здійснювати історико-психологічний аналіз наукових концепцій; порівнювати різні психологічні напрями за предметом, методами та теоретичними засадами; визначати методологічні основи та наукову новизну психологічних теорій; аргументовано обґрунтовувати власну позицію щодо розвитку психологічної науки; застосовувати історико-теоретичні знання для аналізу сучасних психологічних проблем;

здатен продемонструвати: системне та критичне мислення у сфері історії психології; розуміння наступності та логіки розвитку наукових ідей; уміння інтегрувати історичні знання у професійну підготовку психолога; академічну добросовісність у роботі з науковими джерелами.;

володіти навичками: роботи з першоджерелами та науковими текстами; узагальнення, систематизації та інтерпретації теоретичного матеріалу; підготовки аналітичних оглядів і наукових повідомлень; коректного використання наукової термінології;

самостійно вирішувати: завдання історико-теоретичного аналізу психологічних концепцій; проблеми інтерпретації суперечливих наукових підходів; питання визначення місця окремих теорій у загальній логіці розвитку психологічної науки.

Програмні результати навчання. Відповідно до вимог освітньо-професійної програми метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти:

Загальних компетентностей:

ЗК2 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Професійних компетентностей:

ФК1 – здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології;

ФК2 – здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ;

ФК4 – здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

Програмні результати навчання:

ПРН 1 – аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання;

ПРН 2 – розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань;

ПРН 3 – здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань;

ПРН 4 – обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

Необхідні передумови: ОК3 «Українська та зарубіжна культура», ОК4 «Філософія, політологія та соціологія», ОК6 «Загальна психологія», ОК9 «Основи педагогіки», ОК7 «Вступ до спеціальності».

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, репродуктивний, дослідницький та ін.

Методи контролю: усний, письмовий, тестовий та ін.

Форми підсумкового контролю: залік (семестр 3).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (а саме: презентація / есе / вправи тощо); питання для поточного / тематичного / підсумкового контролю; тести тощо.

Мова навчання: українська

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми лекції, практичного, лабораторного, семінарського, індивідуального заняття	Кількість годин за формами здобуття вищої освіти:	
		очна	заочна, дистанційна
Змістовий модуль 1. Історія психології		90	
1	Тема: Вступ до історії психології та ранні уявлення про психіку.	15	15
	Лекція 1. Вступ до історії психології та ранні уявлення про психіку.	2	0,4
	Практична робота 1. Вступ до історії психології. Предмет, методи та періодизація історії психології.	2	0,5
	Практична робота 2. Розвиток психологічних знань в країнах Стародавнього Сходу.	2	0,5
	Самостійна робота. Вступ до історії психології та ранні уявлення про психіку.	9	13,6
2	Тема: Психологічна думка античності та Середньовіччя.	15	15
	Лекція 2. Психологічна думка античності та Середньовіччя.	2	0,4
	Практична робота 3. Психологічна думка античності	2	0,5
	Практична робота 4. Розвиток психологічних знань в Середні віки.	2	0,5
	Самостійна робота. Психологічна думка античності та Середньовіччя.	9	13,6
3	Тема: Психологія епохи Відродження та Нового часу.	15	15
	Лекція 3. Психологія епохи Відродження та Нового часу.	2	0,4
	Лабораторна робота 5. Психологічна думка в період Відродження.	2	0,5
	Лабораторна робота 6. Психологічні учіння XVII ст.	2	0,5
	Самостійна робота. Психологія епохи Відродження та Нового часу.	9	13,6
4	Тема: Розвиток психології в епоху Просвітництва та XIX столітті.	15	15
	Лекція 4. Розвиток психології в епоху Просвітництва та XIX столітті.	2	0,4
	Практична робота 7. Розвиток психологічної думки в епоху Просвітництва.	2	0,5
	Практична робота 8. Розвиток психології в XIX столітті.	2	0,5
	Самостійна робота. Розвиток психології в епоху Просвітництва та XIX столітті.	9	13,6
5	Тема: Становлення психологічних шкіл та галузей.	15	15
	Лекція 5. Становлення психологічних шкіл та галузей.	2	0,4
	Практична робота 9. Розвиток галузей психології в кінці XIX – початку XX ст.	2	0,5
	Практична робота 10. Виникнення психологічних шкіл у XX ст.	2	0,5
	Самостійна робота. Становлення психологічних шкіл та галузей.	9	13,6
6	Тема: Українська та сучасна психологія.	15	15
	Лекція 6. Українська та сучасна психологія.	2	0,4
	Практична робота 11. Розвиток української психологічної думки.	2	0,5
	Практична робота 12. Сучасні проблеми психології.	2	0,5

Самостійна робота. Українська та сучасна психологія.	9	13,6
Разом з дисципліни	90	

4 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

5 ОЦІНЮВАННЯ

5.1 Розподіл балів з дисципліни, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота							МК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ПК		
8	11	10	10	10	11	10	20	100

5.2 Розподіл балів за видами робіт

Види робіт, що оцінюються в балах	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Усього
Виступ на практичному занятті	6	6	6	6	6	6	36
Презентації / есе / вправи тощо	2	5	4	4	4	5	24
Поточний контроль	2		2	2	2	2	10
Модульний контроль (МК)	20						20
Всього з дисципліни							100

5.3 Критерії оцінювання

У процесі роботи на практичному занятті (балів за тему) враховується здатність аналізувати та пояснювати психічні явища в історико-науковому контексті (ПРН 1), розуміти закономірності розвитку психологічного знання (ПРН 2), використовувати наукові джерела та коректну термінологію (ПРН 3), обґрунтовувати власні висновки (ПРН 4): 6 балів – відповідь повна, логічно структурована; розкрито історичні передумови виникнення теорії/напрямку; продемонстровано розуміння еволюції наукових ідей; здійснено порівняння концепцій; сформульовано самостійні аргументовані висновки. 5-4 бали – матеріал засвоєний на достатньому рівні; аналіз наявний, але менш глибокий; окремі неточності. 3 бали – відповідь переважно репродуктивна; обмежений аналіз; недостатня аргументація. 2 бали – поверхове відтворення фактів без розуміння закономірностей розвитку психології. 1 бал – фрагментарні знання; відсутність логіки викладу. 0 балів – відсутність відповіді або неготовність до заняття. Оцінювання презентацій та есе (максимум – 24 бали за семестр, у середньому до 4 балів за кожну з 6 тем) здійснюється за такими критеріями: відповідність змісту темі, повнота та логічність викладу, коректність використання термінології, самостійність і оригінальність, якість структури й оформлення (для презентацій — візуалізація та подача матеріалу); 20-24 бали – високий рівень, роботи повні, аргументовані та якісно оформлені; 15-19 – достатній рівень із незначними недоліками; 10-14 – середній рівень, часткове розкриття теми; 1-9 – низький рівень, значні помилки або формальне виконання; 0 – робота не подана.

Поточний контроль за семестр (10 балів) формується як сукупний результат оцінювання роботи здобувача на 6 темах з урахуванням повноти та правильності відповідей, використання термінології, здатності застосовувати знання, виконання практичних завдань і активності.

Модульний контроль перевіряє рівень засвоєння теоретичних знань, розуміння закономірностей розвитку психології та володіння категоріальним апаратом; складається зі 100 запитань закритого типу, за які студент може отримати максимум 20 балів. Тест охоплює всі змістові модулі дисципліни. Результати модульного контролю додаються до поточної успішності, формуючи підсумкову оцінку за курс.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР / заліку	Оцінка за шкалою КНУТД	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно / зараховано	90-100	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре / зараховано	82-89	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно / зараховано	64-73	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	E	Достатньо (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	0-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

6 ПОЛІТИКА КУРСУ

6.1 Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

6.2 Для отримання позитивної оцінки з дисципліни необхідно набрати в сумі мінімальну кількість балів (60) за виступи на семінарських заняттях, презентації та модульний контроль.

6.3 У разі несвоєчасного виконання робіт призначається перенесення терміну здачі робіт/перездача.

6.4 Perezдача робіт, які не були своєчасно виконані:

- з поважних причин (лікарняна довідка, академічна мобільність, непередбачені обставини тощо) відбувається під час консультацій, призначених викладачем;
- без поважних причин відбувається під час консультацій, призначених викладачем, здача робіт оцінюється нижче на 1-5 балів, в залежності від завдання.

6.5 При виявленні плагіату або іншого грубого порушення правил академічної доброчесності відповідна робота не оцінюється.

6.6 Оскарження оцінювання проводиться відповідно до затверджених нормативних документів КНУТД, зокрема, «Положення про організацію освітнього процесу в КНУТД».

7 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

-

8 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна**

1. Гейз Н. Коротка історія психології / пер. з англ. Київ : Наш Формат, 2025. 320 с.
2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид., допов. Харків, 2020. 320 с.
3. Логвіна О. А., Данчук Ю. П. Історія психології : навч. посіб. 2-ге вид., допов. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О. В., 2022. 108 с.

4. Кальницька Ю. С. Історія соціальної психології в Україні: друга половина XIX – початок XX ст. : монографія. Київ : Талком, 2019. 148 с.
5. Махній М. М., Скок М. А. Історія психологічної думки : навч. посіб. Чернігів, 2020. 256 с.
6. Погорільська Н. І., Синельникова Р. Ю. Історія психології : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 223 с.
7. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва : підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра ОПП 053 Психологія. Ч. 1. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022. 384 с.

Додаткова

1. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник / С. М. Жуков, Т. В. Жукова. – [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. / – К. : Кондор, 2009. – 232 с.
2. Копець Л. Класичні експерименти в психології : Навч. посібник / Л. Копець. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – 283 с.
3. Корольчук М. С. Історія психології: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / М. С. Корольчук, П. П. Криворучко. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2004. – 248 с.
4. Роменець В. А. Історія психології епохи XVII століття. Епоха Просвітництва : Навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2006. – 1000 с. 27.
5. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку XX століття : Навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Вища школа, 1995. – 614 с.
6. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : Навч. посіб. / В. А. Роменець. – К. : Либідь, 2005. – 916 с.

9 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

- 1 Актуальні проблеми психології. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка Національної академії педагогічних наук України. <http://appsychology.org.ua/index.php/ua/>
- 2 Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України. <https://dnpb.gov.ua/ua/>

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20___/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20 __ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО на 20___/20__ н.р.

Протокол засідання кафедри від «___» _____ 20 __ р. № _____

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)